

اخلاق در فناوری

افشین فرهانچی

عضو کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی
همدان و دانشگاه بوعلی سینا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان

HAMADAN UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES

بخش اول: مرزها و حدود اخلاق

اهداف:

- آشنائی با تعریف اخلاق
- اهمیت و ضرورت اخلاق
- درک تفاوت اخلاق با حوزه های دیگر نظیر قانون، سنت، شرع، آداب
- آشنائی با ارزشهای اصلی اخلاقی

بخش اول: مرزها و حدود اخلاق

تعریف اخلاق:

- اخلاق چیست؟
- نظریه های مختلف اخلاق کدام هاینند؟
- تقسیم بندی های اخلاق چیست؟

بخش اول: مرزها و حدود اخلاق

ضرورت اخلاق:

- کارکرد های اخلاق
- اخلاق سنتی و مزیت های آن
- اخلاق مدرن و ضرورت آن در دنیای امروز

بخش اول: مرزها و حدود اخلاق

تفاوت اخلاق با سایر حوزه های مشابه

- قانون
- شرع
- سنت
- عرف
- آداب
- علم
- مدیریت

بخش اول: مرزها و حدود اخلاق

ارزش های اصلی اخلاقی:

- اتونومی و حریم خصوصی
- حقوق بشر
- جلوگیری از ضرر و سودرسانی
- پیش بینی پذیری
- شفافیت و آشکار سازی
- صداقت و راستی آزمائی
- محیط زیست

کار عملی بخش اول

تفاوت های اخلاق با سنت، شرع، قانون، عرف و آداب چیست و مصادیق آن را چگونه مورد شناسائی قرار میدهیم؟

بخش دوم: مصادیق اخلاق در فناوری

اهداف:

- آشنائی با تعریف فناوری
- درک رابطه اخلاق با فناوری و علم
- شناخت نمونه های غیراخلاقی موجود

بخش دوم: مصادیق اخلاق در فناوری

تعریف علم و فناوری:

- علم چیست؟
- فناوری چیست؟
- قالب بندی تاریخی فناوری و ادوار آن

بخش دوم: مصادیق اخلاق در فناوری

رابطه علم و فناوری با اخلاق:

- ارزش های علمی و ارزش های اخلاقی
- انواع اخلاق فناوری

بخش دوم: مصادیق اخلاق در فناوری

نمونه هایی از پیامدهای غیر اخلاقی فناوری:

- سلاح های غیر متعارف
- ارگانیزم های اصلاح شده ژنتیکی
- غربالگری جنین
- نرم افزارهای ارتباطی و حریم شخصی
- قوانین کپی رایت و حق مولف در شرایط دیجیتال

کار عملی بخش دوم

مصادیق امور اخلاقی و غیر اخلاقی در بحث
فناوری در حوزه کاری شرکت کنندگان
چیست؟

بخش سوم: عملیاتی کردن استانداردهای اخلاقی در حوزه فناوری

اهداف:

- آشنائی با علل بروز بی اخلاقی در حوزه فناوری
- آشنائی با روشهای جلوگیری از رفتارهای غیر اخلاقی
- آشنائی با تعارضات اخلاقی

بخش سوم: عملیاتی کردن استانداردهای اخلاقی در حوزه فناوری

علل بروز بی اخلاقی:

- منفعت طلبی و شهرت طلبی
- رقابت و تبعیض
- عدم شناخت مصادیق
- حال نگری (عدم توجه به گذشته و آینده)

بخش سوم: عملیاتی کردن استانداردهای اخلاقی در حوزه فناوری

روش های جلوگیری:

- آموزش و شناخت مصادیق
- نظارت درونی
- اصلاح فرایندها
- نظارت بیرونی
- تشویق و تنبیه
- الگوسازی و ارزش گذاری عمومی

بخش سوم: عملیاتی کردن استانداردهای اخلاقی در حوزه فناوری

تعارضات اخلاقی و حل آنها:

- تعارضات اخلاقی چیست؟
- چگونه از بروز تعارضات اخلاقی جلوگیری کنیم؟
- چگونه تعارضات اخلاقی را حل کنیم؟

کار عملی بخش سوم

برای جلوگیری از امور غیر اخلاقی و بهبود وضعیت اخلاقی در حوزه کاری شما چه اقداماتی موثر است؟

نتیجه گیری

- اهمیت آموزش اخلاق
- خود ارزیابی و خود نظارتی
- جلوگیری از ورود به تعارضات اخلاقی
- توجه به اخلاق در سایر حوزه ها
- برنامه ریزی برای آینده

